

Aleg. 117

Wniosek

posłów Tomaszewskiego i dr. Głębińskiego i tow. w sprawie ustawy krajowej o Radzie szkolnej krajowej.

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący projekt ustawy :

U s t a w a

z dnia o krajowej Radzie szkolnej dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje :

§. 1.

Rada szkolna krajowa jest najwyższą władzą nadzorczą i wykonawczą w kraju w sprawach wychowania publicznego z wyjątkiem spraw uniwersytetów i zrównanych z nimi wyższych zakładów naukowych.

Rada szkolna krajowa jest władzą odrębną od krajowej władzy politycznej i ma swoich własnych, niezależnych od niej urzędników i referentów. (§ 3.).

Radzie szkolnej podlegają :

1. publiczne szkoły ludowe tak pospolite jak wydziałowe, także seminaria nauczycielskie i połączone z seminariami szkoły ćwiczeń ;

2. publiczne szkoły średnie ;

3. państwowe szkoły handlowe i przemysłowe.

Rada szkolna krajowa wykonywa z ramienia ministerstwa oświaty prawo nadzoru państwowego nad wszelkimi prywatnymi i niepaństwowymi zakładami naukowymi.

§. 2.

Statut organizacyjny Rady szkolnej krajowej, ogłoszony na mocy cesarskiego rozporządzenia z dnia 25. czerwca 1867, o ile w nim jest określony zakres działania Rady szkolnej krajowej, pozostaje nienaruszowy.

§. 3.

Rada szkolna krajowa składa się:

1. z Namiestnika jako przewodniczącego i zastępującego go wiceprezydenta Rady szkolnej krajowej, którego w razie przeszkody zastępuje wyznaczony przez Namiestnika wyższy urzędnik Rady szkolnej krajowej;
2. z referentów spraw szkolnych: administracyjnych i ekonomicznych;
3. z krajowych inspektorów szkolnych;
4. z członka Wydziału krajowego, delegowanego przez Wydział;
5. z czterech delegatów Sejmu krajowego, wybranych w ten sposób, że jednego wybierają posłowie z większych posiadłości, drugiego posłowie z miast i Izb handlowych, trzeciego posłowie z małych posiadłości, czwartego zaś wybiera pełne zebranie Sejmów;
6. z trzech duchownych religii katolickiej, z których jeden ma być obrządku łacińskiego, drugi greckiego, trzeci ormiańskiego; z jednego duchownego wyznania ewangelickiego i jednego reprezentanta religii mojżeszowej;
7. z delegata senatu akademickiego uniwersytetu lwowskiego; delegata senatu akademickiego uniwersytetu krakowskiego i delegata grona profesorów szkoły politechnicznej we Lwowie;
8. z sześciu członków zawodu nauczycielskiego, z których dwóch nauczycieli szkół ludowych i seminariów nauczycielskich, dwóch nauczycieli szkół przemysłowych i handlowych, oraz dwóch nauczycieli szkół średnich;
9. z dwóch delegatów: jednego wybranego przez Radę miasta Lwowa i jednego przez Radę miasta Krakowa.

§. 4.

Członkowie wybrani przez Sejm, powinni mieć bierne prawo wyborcze do Sejmu, wybrani przez Rady miejskie, bierne prawo wyborcze do Rady miejskiej i nie mogą być nauczycielami szkół, pozostających pod zarządem krajowej Rady szkolnej.

Członków wymienionych w §. 3. ustępie 6, mianuje cesarz na wniosek Namiestnika; wymienionych w ustępie 8. na wniosek Wydziału krajowego. W sprawie wniosku o nominację duchownych katolickich porozumie się Namiestnik z ordynatami metropolitalnymi, a co do duchownego ewangelickiego z władzą wyznaniową ewangelicką.

Mandaty wszystkich w §. 3. wymienionych członków Rady, z wyjątkiem wymienionych w ustępach 1. do 3. włącznie, trwają przez 6 lat. Gdyby wszakże w ciągu tego 6-letniego okresu były przeprowadzone ogólne wybory do Sejmu, mandat wybranych przez poprzedni Sejm delegatów gaśnie, a Sejm przeprowadzi nowy wybór.

Członkowie Rady, których mandat gaśnie, urzędują tak długo, dopóki nowy wybór lub nominacja nie zostaną dokonane.

Członkowie Rady wymienieni w ustępach 4. 5. 6. i 9. pobierają w nagrodzenie z funduszu krajowego w miarę uchwał Sejmu, inni członkowie zaś z funduszu państwa.

§. 5.

Rada szkolna krajowa załatwia sprawy swego zakresu działania kollegialnie albo potocznie, kollegialnie zaś na posiedzeniach plenarnych albo sekcyjnych.

Kollegialnie załatwia Rada :

1. wszelkie zarządzenia mające obowiązywać wszystkie szkoły będące pod zarządem krajowej Rady szkolnej, albo całe kategorie tych szkół;

2. sprawy programów, instrykcji, planów naukowych, regulaminów szkolnych, książek szkolnych, bibliotek i zbiorów naukowych;

3. sprawy organizacyi nowych szkół, tudzież rozszerzenia albo przekształcenia szkół istniejących, sprawy budynków szkolnych;

4. mianowanie, pensyonowanie i w ogóle wszelkie sprawy osobiste nauczycieli, wdów i sierót po nauczycielach;

5. wszelkie do Rady szkolnej krajowej wnoszone rekursy przeciw orzeczeniu władz niższych i w ogóle wszelkie sprawy, w które Rada występuje jako władza orzekająca;

6. wszystkie sprawy, w których Rada ma przedłożyć wnioski albo opinie ministerstwa oświaty, Sejmowi albo Wydziałowi krajowemu.

Sprawy powyżej nie wymienione załatwia potocznie prezydum Rady szkolnej krajowej przy pomocy krajowych inspektorów szkolnych i biura Rady szkolnej.

Rozdział czynności załatwianych kolegialnie między pełną Radę a sekcye, określi wewnętrzny regulamin Rady.

Wszystkie sprawy, które mają być przedłożone pełnej Radzie będą naprzód rozpatrywane w sekcjach.

§ 6.

Rada dzieli się na trzy sekcye :

1. dla szkół ludowych i seminaryów nauczycielskich ;
2. dla szkół średnich ;
3. dla szkół przemysłowych i handlowych.

W skład każdej sekcji wchodzi: referenci administracyjni i krajowi inspektorowie tych szkół, które należą do zakresu działania danej sekcji, dwaj członkowie zawodu nauczycielskiego z tejże samej kategorii szkół. Innych członków Rady szkolnej krajowej rozdziela Rada pomiędzy sekcye tak, aby każdy członek należał do jednej sekcji i żeby w każdej był przynajmniej jeden delegat Sejmu.

Z pomiędzy członków Rady, wymienionych w ustępach 2. i 3. § 3., głosuje na posiedzeniach sekcji tylko czterech, których przewodniczący sekcji przy rozpoczęciu posiedzenia oznaczy i do wiadomości sekcji poda. Należący do sekcji członkowie Rady, wymienieni w ustępach 4. do 9. § 3., mają wszyscy na posiedzeniach sekcyjnych głos stanowczy.

Każdy członek może należeć tylko do jednej sekcji, może jednak brać udział z głosem doradczym w posiedzeniach sekcji, do których nie należy.

Przewodniczącym sekcji jest przewodniczący Rady lub jego zastępca.

Do ważności uchwał sekcji potrzeba obecności przynajmniej dwóch członków, wymienionych w ustępach 2. i 3. § 3. i przynajmniej czterech z wymienionych w ustępach 4. do 9.

Przewodniczący może wykonanie uchwały sekcji zawiesić i odnieść się do Rady pełnej. Również na żądanie przynajmniej dwóch członków sekcji z grona członków Rady, wymienionych w ustępach 4. do 9. § 3., będzie uchwała sekcji zawieszoną i Radzie do rozstrzygnięcia przedłożona.

§. 7.

Na posiedzeniach pełnych mają głos stanowczy wszyscy członkowie Rady szkolnej krajowej, wymienieni w ustępach 4. do 9. §. 3., z członków zaś wymienionych w ustępach 2. do 3. tylko ośmiu, których przewodniczący na każde posiedzenie oznaczy i przed rozpoczęciem obrad do wiadomości Rady poda.

Do ważności uchwał pełnej Rady potrzeba obecności przynajmniej pięciu członków, wymienionych w ustępie 2. i 3. §. 3. i przynajmniej .1 członków, wymienionych w ustępie 4. do 9.

§. 8.

W przypadkach nagłych może przewodniczący zarządzić obiegowe załatwienie sprawy podlegającej uchwale, przyczem wniosek do obiegowego załatwienia podany, uważać można za przyjęty tylko wtedy, jeżeli ilość podpisów odpowiada powyższym postanowieniom o komplecie, wymaganym do ważności uchwał i jeżeli więcej niż połowa zgadza się z wnioskiem.

Może też przewodniczący w razach nagłych na własną odpowiedzialność zarządzić wykonanie takiej uchwały sekcji, która wymaga zatwierdzenia pełnej Rady. Zarówno w tym wypadku, jak i w razach załatwienia obiegowego zawiadamia o tem przewodniczący Radę, ewentualnie sekcję.

§. 9.

Uchwały wykonywa przewodniczący z pomocą referentów administracyjnych, krajowych inspektorów szkolnych i urzędników pomocniczych.

W sprawach dydaktyczno-pedagogicznych są delegatami Rady przedewszystkiem krajowi inspektorowie szkolni, co nie uwłacza praw Rady i sekcji wznaczeniu specjalnych komisyj dla przygotowania pewnych spraw lub delegatów dla wykonania swych uchwał.

Członkom Rady szkolnej krajowej służy prawo zwiedzania szkół, podlegających Radzie, przyczem mają się wstrzymywać od czynienia jakichkolwiek uwag kierownikowi lub nauczycielom. O poczynionych przy tem spostrzeżeniach może zwiedzający szkołę zawiadomić właściwą sekcję.

§. 10.

Regulamin wewnętrzny czynności, odpowiadający powyższym postanowieniom, uchwała Rada szkolna krajowa i przedkłada Ministerstwu.

Urzędników pomocniczych, lokali i potrzeb kancelaryjnych dostarcza Radzie szkolnej krajowej Namiestnictwo.

§. 11.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia

Bezpośrednio po jej ogłoszeniu będą zarządzane wybory i mianowania członków Rady w myśl §. 3. Po ukończeniu tych wyborów urzęduje Rada w dawnym składzie.

§. 12.

Wykonanie niniejszej ustawy polecam Memu Ministrowi oświaty.

We Lwowie dnia 8. października 1904.

Wnioskodawcy:

Tomaszewski w. r.

Głabiński w. r.

Bwynowski, Łazarski, Lipiński, Vayhinger, Tarnawski, Bednarski, Merunowicz, Jahl, Maiss, Małachowski, Rayski, Rutowski, Huza, Wiśniowski, Syroczyński, Michałowski, Michalski, Fruchtmann, Loewenstein, Schätzel, Maryewski.

